

POSTANOWIENIE

20 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 20 września 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M. M., M. M.1, R. K.

z udziałem A. K., E. K. i Z. C.

o stwierdzenie nabycia nieruchomości przez zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej R. K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie

z 1 marca 2023 r., VI Ca 728/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. obciąża R. K. na rzecz M. M. i M. M.1 kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący R. K. powołał się na istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do potrzeby rozstrzygnięcia, po pierwsze, jakie przepisy regulują stan prawny zasiadywanej nieruchomości, tj. czy art. 113 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 1145), czy art. 713 Kodeksu Napoleona (KN), po drugie zaś, czy okoliczność polegająca na okazjonalnym przejeżdżaniu przez nieruchomość celem dojazdu do własnego pola w czasie prac polowych jest wystarczająca do zaimanifestowania *corpus* i *animus*, stanowiących przesłanki zasiedzenia.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym postanowieniem wystąpiła powołana przyczyna kasacyjna.

Pierwsza z przytoczonych wątpliwości sprowadzała się do pytania o stan prawny konkretnej – spornej – nieruchomości, co *prima vista* nie pozwalało uznać jej za zagadnienie o abstrakcyjnym, ponadindywidualnym charakterze. Wywody wniosku obejmowały ponadto szeroką prezentację własnego stanowiska skarżącego co do stanu własności spornego gruntu w czasie prowadzącym do

zasiedzenia, polemicznego wobec poglądu wyrażonego przez Sądy *meriti*, w celu poddania go ocenie Sądu Najwyższego pod pozorem pytania o jego trafność, co koliduje z założeniami przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Należało ponadto zauważyć, że art. 713 KN był przedmiotem wykładni w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., I CSK 220/12, OSNC-ZD 2013, nr B, poz. 41 i z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 46/12, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 29/13, OSNC 2014, nr 1, poz. 5), a poglądu Sądów *meriti* co do braku podstaw do przyjęcia, iżby sporny grunt miał stanowić na podstawie tego przepisu własność Skarbu Państwa, nie można było uznać za oczywiście błędny (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Pozbawiona abstrakcyjnego charakteru i osadzona w okolicznościach sprawy, w której wydano zaskarżone postanowienie, była również druga z podniesionych wątpliwości. Ocena charakteru władztwa jako prowadzącego do zasiedzenia wymaga każdorazowo rozważenia ogółu okoliczności sprawy, w tym cech i przeznaczenia gruntu objętego władaniem (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, w którym zwrócono m.in. uwagę, że samodzielne opłacanie podatku od nieruchomości nie przesądza *per se* o samoistności posiadania, lecz podlega ocenie z uwzględnieniem ogółu okoliczności sprawy). Uzasadnienie rozważanej wątpliwości wskazywało ponadto, że skarżący podważał ustalenia faktyczne dokonane przez Sądy *meriti* w ramach szerokiego postępowania dowodowego, stanowiące podłoże uznania posiadania wnioskodawców za właścicielskie. W szczególności, w świetle tych ustaleń korzystanie z nieruchomości przez wnioskodawców nie sprowadzało się jedynie, jak sugerował wniosek, do okazjonalnego przejazdu przez sporny grunt, a próba kwestionowania tych ustaleń w postępowaniu kasacyjnym zmierzała do narzucenia Sądowi Najwyższemu roli sądu faktu, kolidującej z jego ustawową i ustrojową funkcją (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1¹, art. 108 § 1, art. 520 § 3, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]